

**ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА**

**Гуманітарний факультет
Кафедра загального мовознавства та іноземних мов**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор – проректор
з науково-педагогічної роботи

_____ Б.О. Коробко
« » _____ 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

(назва навчальної дисципліни)

підготовки

бакалавра

(назва ступеня вищої освіти)

спеціальності

014 «СЕРЕДНЯ ОСВІТА»

(шифр і назва спеціальності)

Робоча програма «Основи наукових досліджень» для студентів спеціальності 014 «Середня освіта». Складена відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)», підготовки бакалавра.

Розробник: Болотнікова А.П., доцент кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Погоджено

Керівник групи забезпечення спеціальності _____ О.Л. Балацька

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загального мовознавства та іноземних мов

Протокол від « » вересня 2019 року № _____

Завідувач кафедри загального мовознавства та іноземних мов _____ (А.П.Болотнікова)

« » вересня 2019 року

Схвалено навчально-методичною радою факультету

Протокол від « » вересня 2019 року № _____

Голова навчально-методичної ради факультету _____ (В.В.Чернишов)

« » вересня 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		форма навчання денна	
Кількість кредитів – 3	<u>01</u> <u>Освіта</u>	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 90			
Модулів – 2	Спеціальність <u>014</u> <u>Середня освіта</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	
		Семестр	
	7-й		
Індивідуальне завдання – не передбачено	Ступінь вищої освіти <u>бакалавр</u>	Лекції	
		16 год.	
		Практичні, семінарські	
		14 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		60 год.	
Індивідуальна робота:			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30 / 60

2. Мета навчальної дисципліни

У освітній програмі «Середня освіта (англійська мова і друга іноземна мова)» визначено такі **компетентності та програмні результати** навчання: здатність планувати, організовувати і проводити наукове дослідження; володіти методами й прийомами наукових досліджень. Уміти ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

Мета: формування у студентів системи знань про сутність, характер, структуру, закономірності й методологію наукових досліджень у галузі іноземної філології та вмінь організувати, провадити та представляти наукові дослідження.

Завдання: оволодіти знанням про науку як систему уявлень про світ; засвоїти теоретичні засади наукового дослідження; вивчити методи та методологію наукового дослідження; засвоїти логіку філологічного наукового дослідження, етапів, порядку оформлення результатів.

Завдання теоретичного спрямування:

- визначити роль і функції науки в суспільстві, простежити особливості залежності розвитку науки від розвитку суспільства;
- ознайомити з методологією і методами наукового дослідження;
- розглянути етапи наукового дослідження, його планування,
- ознайомити з основними ознаками наукового стилю та його лексичними, морфологічними та синтаксичними особливостями;
- визначити підстилі наукового стилю та їхні особливості;
- з'ясувати сутність наукової комунікації та її види.

Завдання практичного спрямування:

- навчити складати план власної наукової діяльності;
- познайомити з системою роботи з науковою літературою;
- навчити складати конспект першоджерела, реферувати науковий текст, складати тези наукового тексту, складати анотацію наукового тексту;
- познайомити з методикою проведення наукової роботи;
- навчити збирати й оформляти фактичний матеріал;
- ознайомити з методикою обробки наукової інформації;
- навчити правильно оформляти бібліографію, цитати, робити посилання тощо,
- ознайомити зі структурою і правилами оформлення курсової (дипломної) роботи.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є цикл теоретико-практичних дисциплін: «Теоретичний курс іноземної мови», «Вступ до мовознавства», «Педагогіка», «Загальна психологія», «Філософія» тощо.

4. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- місце наукових досліджень у циклі підготовки спеціалістів,
- теоретичні та емпіричні методи лінгвістичних досліджень,
- систему роботи з науковою літературою,
- зміст, структуру й етапи проведення дипломного дослідження,
- сутність, характер, структуру й закономірності проведення наукових досліджень,
- методологію наукових досліджень у галузі лінгвістики.

вміти:

- орієнтуватися в тематиці сучасних наукових досліджень,
- провести підбір фактичного мовного матеріалу за обраною темою,
- зробити бібліографічний пошук джерел теоретичного матеріалу за обраною темою,
- оформити дослідження мовою наукового стилю,
- використовувати теоретичні та емпіричні методи в лінгвістичних дослідженнях,

- здійснювати пошук і використовувати необхідну науково-технічну, методичну літературу; оперативно користуватись інформаційними науковими джерелами,
- правильно будувати та оформлювати власні дослідження, дотримуючись особливостей наукового стилю,
- чітко та логічно викладати свої думки під час написання реферату, статті тощо;
- організувати, провадити та представити наукове дослідження.

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом вивчення навчальної дисципліни.

Мінімальний поріг рівень оцінки варто визначати за допомогою якісних критеріїв і трансформувати в мінімальну позитивну оцінку числової (рейтингової) шкали.

Сума балів	Значення ЄКТС	Оцінка	Критерій оцінювання	Рівень компетентності
60-63	Е	Достатньо	Студент має певні знання матеріалу, передбаченого робочою програмою, володіє основними положеннями на рівні, який визначається як мінімально допустимий. Правила вирішення практичних завдань з використанням основних теоретичних положень пояснюються з труднощами. Виконання практичних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній, що є мінімально допустимим у всіх складових навчальної дисципліни

6. Засоби діагностики результатів навчання

Засобом оцінювання та методом демонстрування результатів навчання є стандартизовані тести, презентації, курсова робота.

7. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СУТНІСТЬ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І МЕТОДИКА ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ

Тема 1. Вступ. Місце наукових досліджень у системі підготовки спеціалістів.

Практичне заняття №1.

Тема 2. Методи і методологія наукових досліджень.

Практичне заняття №2.

Тема 3. Наукова інформація й інформаційно-довідкова література.

Практичне заняття №3.

Тема 4. Науковий стиль і його особливості.

Практичне заняття №4.

Змістовий модуль 2. СИСТЕМА РОБОТИ З НАУКОВОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ Й ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема 5. Планування й етапи наукового дослідження.

Практичне заняття №5.

Тема 6. Система роботи з науковою літературою.

Практичне заняття №6.

Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження.

Практичне заняття №7.

Тема 8. Організація і планування науково-дослідної роботи. Особливості оформлення наукових текстів англійською мовою.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	ус бо го	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Сутність наукового дослідження і методика його проведення												
Тема 1. Вступ. Місце наукових досліджень у системі підготовки спеціалістів	12	2	2			8						
Тема 2. Методи і методологія наукових досліджень	12	2	2			8						
Тема 3. Наукова інформація й інформаційно-довідкова літературою	12	2	2			8						
Тема 4. Науковий стиль і його особливості	9	2	2			5						
Разом за змістовим модулем 1	45	8	8			29						
Змістовий модуль 2. Система роботи з науковою літературою й оформлення результатів наукового дослідження												
Тема 5. Планування й етапи наукового дослідження	12	2	2			8						
Тема 6. Система роботи з науковою літературою	12	2	2			8						
Тема 7. Оформлення результатів наукового дослідження	12	2	2			8						
Тема 8. Організація і планування науково-дослідної роботи. Особливості оформлення наукових текстів англійською мовою	9	2				7						
Разом за змістовим модулем 2	45	8	4			31						
Усього годин	90	16	14			60						

9. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Семінарські заняття не передбачені	

10. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Місце наукових досліджень у системі підготовці спеціалістів	2
2	Методи і методологія наукових досліджень	2
3	Наукова інформація й інформаційно-довідкова літературою	2
4	Науковий стиль і його особливості	2
5	Планування й етапи наукового дослідження	2
6	Система роботи з науковою літературою	2
7	Оформлення результатів наукового дослідження	2
Разом		14

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Лабораторні заняття не передбачені	

12. Самостійна робота

Вагомим компонентом фундаментальної підготовки студентів є активне запровадження в систему академічної освіти їх самостійної теоретичної і практичної роботи.

Метою самостійної роботи студента є: навчитися читати, аналізувати теоретичний матеріал, писати наукові дослідження, робити висновки.

Самостійна робота передбачає:

- попередню підготовку до практичних занять;
- виконання завдань і вправ в позааудиторний час;
- підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем;
- самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу;
- підготовка до виконання модульної контрольної роботи (тестування);
- відвідування консультацій (згідно графіку консультацій кафедри);
- підготовка до складання іспиту.

Питання для самостійного вивчення студентами

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Місце наукових досліджень у системі підготовці спеціалістів	8
2	Методи і методологія наукових досліджень	8
3	Наукова інформація й інформаційно-довідкова літературою	8
4	Науковий стиль і його особливості	5
5	Планування й етапи наукового дослідження	8
6	Система роботи з науковою літературою	8
7	Оформлення результатів наукового дослідження	8
8	Організація і планування науково-дослідної роботи. Особливості оформлення наукових текстів англійською мовою	7
Разом		60

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено планом

14. Методи навчання

При викладанні дисципліни застосовуються словесні (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний), наочні (демонстративний, ілюстративний) та практичні (метод проблемного викладення, частково-пошуковий, або евристичний, дослідницький, аналітичний, дедуктивний) методи навчання.

Словесні та наочні методи навчання під час групових консультацій, практичні – при здійсненні студентами самостійної роботи та виконанні індивідуальних завдань.

Активні методи навчання: диспут, дискусія, мозковий штурм, рольові ігри тощо.

15. Методи контролю

Поточний контроль успішності засвоєннями студентами навчального матеріалу може здійснюватися шляхом опитування й оцінювання знань студентів під час практичних занять, оцінювання виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань, проведення і перевірки письмових контрольних робіт, тестування або в ході індивідуальних співбесід зі студентами під час консультацій. Вибір конкретних форм і методів поточного контролю знань студентів залежить від викладача і доводиться до їхнього відома на першому семінарському занятті.

Модульний контроль має на меті перевірку засвоєння студентом певної сукупності знань та вмінь, що формують відповідний модуль. Модульний контроль реалізується шляхом узагальнення результатів поточного контролю знань і проведення спеціальних контрольних заходів (у формі тестування чи написання студентами контрольних робіт), проводиться наприкінці кожного змістового модулю за рахунок аудиторних занять, під час групових консультацій або ж за рахунок часу, відведеного на самостійну роботу студентів. На підставі результатів модульного контролю здійснюється міжсесійний контроль (атестація).

Методи усного контролю – це бесіда, розповідь, роз'яснення, читання тексту. Усний контроль як поточний проводиться на кожному занятті в індивідуальній, фронтальній або комбінованій формі. Контроль органічно поєднується з повторенням пройденого, є засобом для закріплення знань та умінь, розвитку мови, пам'яті, мислення студентів.

Методи письмового контролю (самостійна і контрольна робота, твір, есе, реферат) забезпечують глибоку і всебічну перевірку засвоєння матеріалу, оскільки вимагають комплексу знань і вмінь студента. У письмовій роботі студентів необхідно показати і теоретичні знання, і вміння застосовувати їх для розв'язування конкретних завдань, проблем, давати оцінку.

Дидактичний тест (тест досягнень) – це набір стандартизованих завдань з визначеного матеріалу, який встановлює ступінь засвоєння його студентами.

Підсумковий контроль здійснюється у формі семестрового екзамену.

16. Розподіл балів, які отримують студенти за дисципліну

Поточне оцінювання, тестування та самостійна й індивідуальна робота							Семестровий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	5	5	10	5	5	50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового

		проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Правила модульно-рейтингового оцінювання знань

Загальна трудомісткість дисципліни – 100 балів, із них до 70 балів студент може отримати впродовж семестру, решта 30 балів припадає на підсумковий контроль.

1. Поточний контроль. Бали, отримані впродовж семестру, за видами навчальної діяльності розподіляються так (розподіл орієнтовний): робота на практичних заняттях (відповіді на заняттях, а в разі їх пропусків з поважної причини – індивідуальні співбесіди на консультаціях за темами відповідних занять).

Присутність на лекціях і практичних заняттях не оцінюється в балах. Пропуски занять підлягають обов'язковому відпрацюванню в індивідуальному порядку під час консультацій. Пропущене заняття має бути відпрацьоване впродовж двох наступних тижнів, при тривалій відсутності студента на заняттях з поважної причини встановлюється індивідуальний графік відпрацювання пропусків, але не пізніше початку екзаменаційної сесії.

Студент, який повністю виконав програму навчальної дисципліни і отримав достатню рейтингову оцінку (не менше 25 балів), допускається до підсумкового контролю з дисципліни.

2. Підсумковий контроль Підсумковим контролем є семестровий залік. Він здійснюється у формі письмового тесту відповідно до вимог Положення «Про організацію освітнього процесу в ПолтНТУ».

17. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Основи наукових досліджень».
2. Положення «Про семестровий контроль у Полтавському національному технічному університеті імені Юрія Кондратюка».
3. Інструктивно-методичні матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань.

18. Рекомендована література

Базова

1. Арнольд И.В. Основы научных исследований в лингвистике. М. : Высш. шк., 1991. 140с.
2. Булатецька Л.І. Теорія і теоретизація у лінгвістиці. Вінниця : Нова книга, 2004. 176с.
3. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства. К. : Академія, 2001. 368с.
4. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. К. : Академія, 2006. 288 с.
5. Мазур О.В. Основи наукових досліджень. Вінниця : Нова Книга, 2013. 120 с.
6. Селіванова О.О. Актуальні напрями сучасної лінгвістики (аналітичний огляд). К. : Вид-во Українського фітосоціологічного центру, 1999. 148с.
7. Перебийніс В.І. Статистичні методи для лінгвістів. Вінниця : Нова книга, 2002. 171с.
8. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій. К. : Академвидав, 2004. 208 с.

Допоміжна

1. Антонова Т.И. Текстовые формулировки научного определения. *Вопр. языкознания*. 1984. №1. С. 108.

2. Бондарко А.В. Опыт лингвистической интерпретации соотношения системы и среды. *Вопр. языкознания*. 1985. №1. С. 13-23.
3. Ботвина Н. В. Офіційно-діловий та науковий стилі української мови. К., 1999. 264 с.
4. Ботвинников А.Д. Об организации и методах деятельности исследователя. *Советская педагогика*. 1981. № 4. С.85-90.
5. Дикий Н.А., Халатов А.А. Основы научных исследований. К.: Вища школа, 1985. 223 с.
6. Здобувачу наукового ступеня : методичні рекомендації. Миколаїв : МФ НаУКМА, 2002. 184 с.
7. Коваль А. П. Ділове спілкування. К., 1992.
8. Лобанов, И. В. О некоторых проблемах внутринаучной коммуникации. *Методология научного познания. Педагогические технологии*. 2006. №2. С. 84-93.
9. *Методология развития научного знания*. Под ред. А. А. Старченко, Д. Шульце. М., 1982. 160 с.
10. Мова і час. Розвиток функціональних стилів сучасної української літературної мови. К., 1977.
11. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови. К., 2006. 312 с.
12. Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. К., 1994.
13. Перельман, Я. И. К методике научной популяризации. *Информатика (1 Сентября) : Методическая газета*. 2007. № 22. С. 1, 24, 48.
14. Сиденко В. М., Грушко И. М. Основы научных исследований. Харьков: Вища школа, 1979. 200 с.
15. *Справочник научного работника: Архивы, документы, исследователь*. Львов : Вища школа, 1983. 500 с.
16. Стеченко, Д. М. *Методологія наукових досліджень*. К. : "Знання", 2007. 317 с.
17. Федотов В. В. Рациональная оптимизация умственного труда. М., 1987. 109 с.
18. Эко У. Как написать дипломную работу. *Гуманитарные науки: Учебно-метод. пособие / Пер. с итал.* М.: Книжный Дом „Університет”, 2003. 240 с.
19. Яхонтова Т.В. Основы англоязычного научного письма. Львів : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 220 с.

19. Інформаційні ресурси (електронні версії в НТБ ПолтНТУ)

Сирота Ю.О. Основы научных исследований: Навчально-методичний посібник. Полтава: ПолтНТУ, 2013. 103 с.